

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN
te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT
binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. «
Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 28 DECEMBER.

NIEUWJAARSGIFTEN AAN PIUS IX.

Wij komen op nieuw eenen oproep doen aan de vrienden van Pius IX, aan de voorstaanders der rechtvaardigheid, aan al degenen die de stem huns harte hooren roepen dat in den persoon van Pius IX alle recht gekrenkt is.

Pius IX is nog altijd de gevangene des Vatikans. De meeneedige Victor Emmanuel heeft zich als een nachtelijke dief van het erfgoed der Kerk meester gemaakt. Aan den Paus, die voor allen tegenstand zich bepaalde voor zijne vervolgers te bidden; aan den groothartigen Pius IX heeft hij door laf geweld zijne Staten ontnomen; het pauselijk paleis heeft hij door zijne gewapende mannen doen bewaken en omringelen, juist alsof zich daarin een misdadiger bevond die de kroon van den Piemonteeschen overweldiger in gevaar stelt.

De europische Mogendheden zien dit schouwspel met drooge oogen aan. Geene onder hun heeft edelmoedigheid genoeg om de verdediging van het onderdrukte recht in handen te nemen. De Paus, de zachtmoedigste van alle souvereinen, is en blijft gevangen; zonder bijstand wordt hij overgeleverd aan de verdrukking van eenen goddeloosen dwingeland.

Wel is waar biedt Victor-Emmanuel hem aan, eene jaarlijksche vergoeding te betalen voor de geroofde staten. Maar, wij vragen het aan alle menschen die een gezond oordeel bezitten: Kan de Paus deze vergoeding aangaan? Den prijs der rooverij aannemen, ware dit niet den diefstal goedkeuren en vrijspreeken? Neen, dit kan de Paus niet doen.

Wat blijft er hem dan over? Niets anders dan de liefdadige giften zijner getrouwe kinderen.

Nooit was het te vergeefs dat wij aan de katholieke bevolkingen van Limburg eenen oproep deden ten voordeele van den Heiligen Vader. Dit jaar meer dan ooit zullen zij de noodzakelijkheid begrijpen om hem door hunne mildadige giften ter hulp te komen.

Wij zullen toekomende zaterdag de eerste lijst der Nieuwjaarsgiften afkondigen.

Nog de militaire kwestie.

Zoals wij verleden week zegden, valt dus het ontwerp van het *verpruisen* van België in het water — en ter gelijker tijd valt er ons een zwaren steen van het hart.

M. Guillaume, de afgetreden minister van oorlog, was voor den *verplichtenden* en *persoonlijken* dienst.

De openbare opinie verzette zich ten sterkste tegen dat plan, waardoor gansch België in eene enkele kazerne zou veranderd worden.

Men weet hoe de militairen in de commissie zich in 't vuur hebben gesteld, om ons allen in den soldatenfrak te steken, terwijl de burgerlijke leden, ten minste, het *statu quo* wilden behouden.

Dit laatste behouden was reeds eene groote overwinning, op het oogenblik dat onze generaals aan het militarisme in België *pas de charge* gingen commandeeren.

De oppositie heeft de overhand behouden, en de minister van oorlog, wel ziende dat hij geene verzwaring van den soldatendienst zou bekomen, heeft zijn ontslag gegeven.

De minister *ad interim* die hem vervangt, heeft verklaard dat alles blijft zooals het was en dus allen twist en beweging over dit punt moeten ophouden.

De doctrinaire partij is woedend over dit zoo natuurlijk besluit, dat echter teenemaal beantwoordt aan de opinie van het land, hetwelk geene ooren had naar welkdanige verzwaring van militaire lasten.

Maar de doctrinaire partij, altijd valsch en tweezakkig in hare handelwijze, had gehoopt het ministerie den verplichten dienst te zien aannemen, om het alzoo met des te meer welgelukken te bevechten en des te zekerder naar te slaan.

Het zevende ministerie scheen ieverig te helpen om dit doel te bereiken.

M. Malou is echter te slim om zich in dien

strop te laten vangen, en de verklaring door M. d'Aspremont Lynden, in de Kamers voorgelezen, snijdt aan de doctrinaire woelgeesten teenemaal de vleugels af.

De kwestie blijft wat zij was: alzoo daalt zij in het graf.

Brussel, den 27 december 1872.

Mijnheer de Postrijder,

Het politiek heeft deze week zoo wat geslapen. De Kamers hadden met de kerstmisdagen eene dikke week vakantie genomen en alsof alles zich het woord gaf, viel er in den ganschen politieken wereld niets voor dat eenigzins in staat was om de eentoonigheid te breken.

Ik klaag daar niet over. In tegendeel. Hing het van mij alleen af, dan zouden de hooge kerkelijke feestdagen altijd vergezeld gaan van het stilzweigen der geestverstoorende geruchten der straat, des Parlement's of der drukpers. Want hoe onbedacht, hoe lichtzinnig ook de mensch zijne levensdagen slijte, altijd komen er oogenblikken waar hij eenen inkeer op zich zelf doen en geene dagen zijn hiertoe beter geschikt dan de groote kerkelijke plechtigheden. Hoe bedorven de wereld ook zij, bijzonderlijk in de groote steden, op die dagen ziet men de gansche bevolking voor de altaren nederknien.

Brussel geeft onder dit opzicht een voorbeeld dat niet overal nagevolgd wordt. Hoe verbasterd deze bevolking ook zij door de gedurige innemingen van honderd vreemde elementen, behoudt toch altijd de oude vlaamsche geest des echten Brusselaars zijne heerschappij op deze woelende zee van menscheijke wezens waar alle natien der wereld schijnen samen te loopen. Ontmoet men in elken stand der brusselsche samenleving apostels des ongeloofts, wier leven eene onafgebroke reeks is van ongebondenheid en goddeloosheden, dan ook moet gezegd worden dat de hoofdstad, van in de laatste tot in de verhevenste kringen, voorbeelden oplevert van ongeveinsde godvruchtigheid, waar de edelste deugden bloeien, waar alle goede werken onvermoeibare voorstaanders vinden.

De kerstmisdagen hebben eens te meer de echte gevoelens der Brusselsche bevolking in het licht gesteld. In het gewoel der straten en der boulevards, waar duizenderijtuigen hunne kronkelingen door elkander slingeren; in den oogverblindenden luister der schouwburgen, waar eene hemelergende weelde zich dagelijks ten toon spreidt; in de nachtelijke vergaderingen van clubs en geldspeelhuizen, waar de ondengd, de goddeloosheid, of ten minste de onvergeeflijkste onverschilligheid heerschen, daar moet de vreemde waarnemer eenen slechten indruk gevoelen over den zedelijken toestand der hoofdstad.

Maar gaat hij een bezoek afleggen in die engelachtige sferen waar de kristelijke liefdadigheid dagelijks en stap voor stap den grond aan ellende en ondeugd betwist; werpt hij het oog op die ontelbare gestichten waar de katholieke zelfopoffering eenen troost heeft voor elke smart en eenen balsem voor elke wonde, dan moet hij zeggen dat België hoofdstad zich nog het hart voelt kloppen voor de grootsche gevoelens die den roem onzer voorvaders uitmaakten en dat de drukking van uitheemschen invloed onmachtig gebleven is om de oude vlaamsche zeden te verbasteren.

Ik zou u heden nog wel iets moeten vertellen over de scheuring die sedert eenige weken in de liberale associatie van Brussel is voorgevallen. Voor heden zou mij dat te verre leiden. Het zij genoeg u vandaag te zeggen dat het getal dergenen die zich uit de liberale associatie verwijderden om op eigen hand eene andere liberale associatie op te richten, omtrent de 400 beloopt. De scheuring is zoo volledig dat er geene hoop van verzoening bestaat.

Ik zal u een van deze dagen verhalen wat er zal van komen.

Jan van Brussel.

Bilsen, den 24 december 1872.

Heer Opsteller van den Postrijder,
Handelsbetrekkingen en nog meer het uitnemend zeldzaam schoon lachend weder en de

lieve schitterende zon, bracht mij gisteren om den middag te Groote Spauwen. Met verwondering zag ik van in de verte de nationale vlag op het gemeentehuis wapperen, de deuren der eerste huizen gesloten en rond de school wellicht al de menschelijke bewoners der gemeente in feestkleedij, vrolijk en ongeduldig dicht ineengedrongen staan. Ah! daar zou een schoolfeest plaats hebben: men had reeds den vooravond de lichaams oefeningen der kinderen, hunne uitgalmingen, de uitvoering van blijspelen mogen zien, en niemand zou, voor wat ook, vandaag niet willen tegenwoordig zijn.

Ik ben een vriend van het onderwijs, van de beschaving en de verzedelijking des volks: ik voeg mij bij de menschenaar en besluit te wachten. Ten twee uren verschijnt de heer G. Hardy, burgemeester der gemeente; een vrije doorgang wordt eerbiediglijk geopend en de heer L. Bertrand, kantonale Inspecteur, de heer pastoor en zijn coadjutor, de schepenen en gemeente raadsleden, een twintigtal onderwijzers uit de omliggende dorpen, meestal vergezeld van hunne burgemeesters en gemeentelid secretarissen, eenige eerwaarde geestelijken uit den omtrek, een Pater Minderbroeder, en verder de uitgenoodigden van Groote Spauwen en elders, — al deze heeren worden minzaam op hunne voorbehoudene plaatsen geleid. Welhaast is het ruime schoollokaal, gansch netjes opgemaakt en voor de omstandigheid heel wel ingericht, door de menigte — en door mij — gansch opgepropt. Een hemelsche zang door de tonen eener aanwakkerende muziek gesteund, laat zich achter de schermen hooren, en twaalf lieve knappe knapen, van gelijken ouderdom en grootte, verschijnen met lichten, juisten, trippelenden tred op het tooneel. Zonder den minsten valschen stap en gedurig door toejuichingen onderbroken of liever aangemoedigd, voeren zij een zestigtal lichaams oefeningen uit en verdwijnen na een aardig trappelen en zwinden en kringelen met de verrukkende dalende tonen van een marschlied. Een zoet engelsch aangezichtje komt daarna te voorschijn en doet door zijne voordracht gedurende een tiental minuten van den hemel droomen. Diepen indruk, daverende toejuichingen, en dan eene uitbarsting van algemeen gelach: Sarliko, met driekantigen gepluimden hoed, gebilden neus, lange knevels, verwarde en vlottende haren, rooden halsdoek, langen beschilderden, met potjes, fleschjes en medailljes behangen jas, streepenbroek, eenen stoel met eene spreektramp op den rug en een reiskoffer in de hand, Sarliko is daar, gevolgd door eenen hoop zingende en juichende landlieden, en begint zijne uitnemend wel nagebootste kwakzalverij. Ja, heer Sarliko, uw naam zal zeker in het dankbaar aandenken van de inwoners van Groote Spauwen blijven!

Het lachen houdt op en tranen staan in ieders oogen bij de roerende uitvoering van *Het Kind en de Bedelvrouw*. De onderwijzer maakt gebruik van de ontroering der toeschouwers en vraagt de toelating voor de twee lieve uitvoersters om eene rondhaling te doen voor de armen der gemeente en voor de weduwe en de wezen van eenen ambtgenoot. Ondertusschen wordt het uitzicht en het toestel van het tooneel veranderd, en na het kluchtspel, betiteld: *De Grootboekhouder*, met zoo veel talent uitgevoerd als men het, niet van kinderen, maar van mannen van stiel kan verwachten. De redevoering van den onderwijzer, dan die van den burgemeester, daarna die van den eerbiedwaardigen ouden heer pastoor, verder de overreiking van de prijzen behaald op den kantonnalen wedstrijd van den 2° juli, belooningen en aanmoedigingen voor alle leerlingen en ten slotte een koorsang.

Ten half zes eindigt eene plechtigheid, die zeker immer zal voortleven in het geheugen van degenen die ze bijwoonden. Wie men zag of hoorde, iedereen was verwonderd, verrukt, begeesterd. Eer aan Groote Spauwen! Slechts eene maar onvergeeflijke nalatigheid leg ik de inrichters van zijn feest ten laste: zij hebben wellicht nagelaten degene onder mijne medeburgers van Bilsen te verzoeken, die 't meeste belang schijnen te stellen in opvoeding en onderwijs, die het meeste prat zijn op hunne beschavingen vooruitgang: is het de kikvorsch die zich wil oplazen als een os, of de eik die met verachting nederziet op het riet? Wie

weet, misschien ook wel de geschiedenis van de schildpad en den haas?....

CH.-M. BAILLIEN.

Brieven uit Rome.

Rome, 23 december.

De Paus heeft dezen morgen een consistorie gehouden in tegenwoordigheid van 22 kardinalen.

Volgens de *Voce della Verità* zegde Pius IX, dat de Kerk ten prooi was aan de hevigste vervolgingen, en dat de vervolgers de vernietiging van het katholieke willen; dit blijkt, zegde Z. H., uit al de akten van het Italiaansche gouvernement, hetwelk de leden der geestelijkheid aan de conscriptie onderwerpt, den Bisschoppen het recht weigert van te onderwijzen, de kerkelijke goederen met zware schattingen belast, en voornamelijk door de in het Parlement aangeboden wet tegen de kloosterorden.

De Paus voegde er bij: Om dezen nieuwen aanval te beantwoorden, verheffen wij onze stemme voor u en voor gansch de Kerk. Wij veroordeelen elke wet, strekkende om de kloosterorden te verminderen of af te schaffen, hetzij te Rome, hetzij in de naburige provinciën; wij verklaren nietig elke aanmatiging van kerkelijke goederen, onder welken titel die ook gedaan worden.

De H. Vader herinnerde aan de voordragers der wet de kerkelijke straffen, welke tegen de overweldigers en versmaders der rechten van den H. Stoel zijn uitgesproken.

Onze droefheid wordt nog vermeerderd door de vervolging der H. Kerk in Duitschland. Mannen, die onzen godsdienst niet belijden, die hem niet kennen, matigen zich het recht aan, de leerstukken en de rechten der kerk uit te leggen; zij beschuldigen de bisschoppen, de geestelijkheid en het volk, dat zij de voorkeur geven aan de geboden der H. Kerk, op die van den keizer.

De bewindvoerders zouden zich moeten overtuigen, dat er onder hunne onderdanen geene getrouwere zijn dan de katholieken, om aan Cesar te geven wat aan Cesar toekomt, en dit juist, omdat de katholieken aan God geven, wat aan God toekomt.

De Paus herinnerde, dat verscheidene kantons van Zwitserland in denzelfden weg treden als Duitschland; hij haalde de gebeurtenissen aan, die de Kerk van Genève bedroefd hebben.

Hij sprak vervolgens van Spanje, en zegde, dat de wet op de dotatie der geestelijkheid tegenstrijdig is aan de concordaten en aan de rechtvaardigheid; hij protesteerde tegen die wet.

Daarna sprak hij van de scheuring der Armeënen van Constantinopel, welke in de wedschappigheid volharden, en, door hunne listen, de katholieken van hunne vrijheden berooven.

De H. Vader drukte zijn genoegen uit over de standvastigheid en den ijver der bisschoppen, priesters en geloovigen, die in alle landen de rechten van den H. Stoel verdedigen. Hij noodigde de bisschoppen uit, om met hunne onderhoorige bisschoppen maatregelen te nemen, ten einde elkander te verstaan om met eenheid tegen de boosheid te strijden.

Hij eindigde zijne aanspraak, God smeekende om zijne Kerk ter hulp te komen.

Na die aanspraak benoemde de Paus elf bisschoppen, onder welke 6 Italiaansche, 3 Spaansche, en 2 van andere natien.

De H. Vader ontving vervolgens de gelukwenschen van het college der kardinalen ter gelegenheid van het nieuwjaar.

De H. Vader, eenige pauselijke bedienden ontvangende, heeft hun geantwoord:

« De groote onheilen, die de twee werelden treffen, zijn eene verwittiging des Hemels, opdat de menschen zich zouden bekeeren. »

Sprekende van de geboden, van de algemeene bedevaarten en van de sterke houding der bisschoppen, voegde de Paus er bij: « God zal ons eindelijk van zoo vele ellenden verlossen. Hij zal den vrede aan de wereld geven. »

De Paus heeft de standvastigheid in het geloof en de gehoorzaamheid jegens den H. Stoel aanbevolen, en gaf daarna zijnen zegen aan de vergadering.

In het consistorie, dat heden gehouden werd, zijn elf bisschoppen gepreconiseerd.

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.

De loting der militie voor de lichting van 1873, zal plaats hebben op de volgende dagen: Borgloon, den 1° februari; Tongeren, de 3; Bilsen, de 4; Cortessem, de 6; Herderen, de 7; Veldwezelt, de 8; Reckheim, de 10.